

האם ומשום כך השליא אסורה. לפי שיציאת השליא היא סימן להימצאות ולד באשה, ומתייחסים ליציאתה כאל יציאת הולד, וכן היא סימן ולד בבהמה.

בהמה המבכרת, כלומר הרה לבכור, שהפילה שליא — ישליכנה לכלבים, ואין צורך לקבורה, ולא חוששין שמא יש בה עובר הקדוש בבכורה, (404) כי רוב שליות של מבכרות, אין בהן בכור. לפי שיש שני ספקות בדבר:

א. מחצה מן העוברים הם זכרים ומחצה נקבות, ושמא נקבה היא זו.

ב. אף אם זכר הוא, יש לחשוש למיעוט זכרים שצורתם משונה [ענין זה יתבאר בגמרא] ופטור מן הבכורה.

ואם כן, יש לצרף מחצה נקבות, למיעוט זכרים שנשתנתה צורתם והרי לפנינו שרוב העוברים הבכורים, אינם קדושים בקדושת

בכורה.

ובשליא שיצאה מן בהמת המוקדשין כגון בהמת שלמים, תקבר הואיל ובין אם היא זכר ובין נקבה הרי היא קדושה. ומשום כך יש לקבורה.

ואין קוברין אותה בפרשת דרכים לפי שדרך המנחשים היה לקבור הנפל שם, וסגולה היא בידם שלא תפיל עוד.

וכן אין תולין אותה באילן, מפני דרכי האמורי. והתורה הקדושה הזהירה על הניחוש שהוא מדרכי האמורי [שמות כג כד]: "ולא תעשה כמעשיהם"

גמרא:

שנינו במשנתנו: השוחט את הבהמה ומצא בה שליא, נפש היפה תאכלנה. שמותרת באכילה.

ד"ה הריני?

ותירץ:

א. אין זה ספק ספיקא המתהפך. [כלומר, כאשר באים להקל מחמת ספק ספיקא, צריך שיהיה אפשר לדון בספיקות אלו משני צדדיהם. ואילו כאן, אפשר לדון רק מצד אחד. כלומר, ספק אם יש בשליא מקצת ולד. ואף אם יש מקצת ולד, ספק אם זהו הראש. אך אי אפשר לדון מן הצד השני, כלומר, ספק אם יש שם ראש, וא"כ ספק אם יש ולד. (וראה כתובות ט א בענין פתח פתוח ששם זהו ספק ספיקא המתהפך שאפשר לדון בו משני צדדיו).]

ב. רוב הילודים יוצאים דרך הראש, ומסתמא במקצת שליא זו שהקדימה ויצאה לחוץ, אף הראש יצא עמה שהרי בדרך כלל, הוא יוצא

ראשון. ולכן אין כאן כל כך ספק אם יצא הראש בתוך מקצת השליא שיצאה.

ועל יישוב זה העירו, דהא דרוב הנולדים יוצאים דרך הראש, היינו רק כאשר הילוד הוא בר קיימא. אבל זה שנמחה במעי אמו, מנין שהראש כלל קיים ואף יצא?!

404. התוספות [בעמוד ב' ד"ה סמוך] והראשונים כאן הקשו מדברי הגמרא בבכורות כא ב "בהמה גסה ששפעה חררת דם, הרי זה יקבר ונפטרה מן הבכורה". [חררה — מעין פיסת דם עגולה, ועובר שנימוח הוא זה]. וקשה, מדוע שם הדין הוא כי יש לקבורה ונפטרה בכך מן הבכורה ואילו כאן ישליכנה לכלבים. והרי חררת דם אינה בדרגת 'ולד' יותר משליא שודאי